

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΩΣ
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Επί ενδεχόμενης **διεθνικής υποστάσεως**, άλλως νομικής προσωπικότητας, αλλά και στη βάση της έκτασης της εν γένει δραστηριοποίησης, μιας επιχείρησης (λ.χ. φαρμακοβιομηχανίας, βιομηχανίας τροφίμων κ.ά.), θα πρέπει να λάβουμε υπόψιν τη **Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών που ετέθη προς υπογραφή στις 12-15 Δεκεμβρίου 2000 στο Παλέρμο της Ιταλίας**¹ καθώς και των Πρωτοκόλλων της², προκειμένου να διερευνήσουμε αν η εκάστοτε ποινικώς ενδιαφέρουσα συμπεριφορά και δράση της διαθέτει στοιχεία οργανωμένης εγκληματικής δράσης.

Αντικείμενο της Σύμβασης του Παλέρμο δεν είναι παρά η προαγωγή της συνεργασίας προς την κατεύθυνση αποτελεσματικότερης πρόληψης και καταπολέμησης του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

Κατ' άρθρον 2 περ. (α) του Νόμου και για τους σκοπούς της Σύμβασης αποδίδεται στον όρο «οργανωμένη εγκληματική ομάδα» η σημασία της υπό συγκεκριμένη **δομή τουλάχιστον τριών προσώπων που υπάρχει για κάποια χρονική περίοδο ομάδας**, η οποία μάλιστα ενεργεί με **κοινό σκοπό τέλεσεως** ενός ή περισσοτέρων **σοβαρών εγκλημάτων ή εγκλημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση, προκειμένου να ποριστεί** αμέσως ή εμμέσως **οικονομικό** ή άλλο υλικό όφελος. Σύμφωνα δε με την περ. (γ) του ίδιου άρθρου, δεν απαιτείται τυπικός, άλλως ειδικός, προσδιορισμός των επιμέρους επί της εγκληματικής δράσεως ρόλων ώστε να χαρακτηρίζεται η ομάδα ως δομημένη.

Οι δομικοί κανόνες μιας οργανωμένης εγκληματικής ομάδας επ' ουδενί επιβάλλονται εκ της ιεραρχικής της δομής ή της πολιτισμικής καταγωγής και εθνικότητας των μελών της³. Αντίθετα, προσαρμόζονται και οριοθετούνται από τις υφιστάμενες συνθήκες και τους όρους της αγοράς και τις συγκαιρινές ανάγκες της δυνάμει των οποίων η οργανωμένη ομάδα θα ενεργοποιηθεί προκειμένου όπως παράξει ως επιχείρηση τα εκ της ως άνω επιτασσόμενα. Τα ανωτέρω, βεβαίως, επί τη βάσει της αρχής της λειτουργίας των νομίμων επιχειρήσεων⁴.

Σημειωτέον, περαιτέρω ότι, **η διεθνική φύση** μιας συμπεριφοράς δεν **άπτεται** μόνον της νομικής προσωπικότητας μιας επιχείρησης ή των δικτύων συνεργασίας στα οποία αυτή δύναται όπως εκτείνεται⁵, αλλά και του γεγονότος ότι τα αποτελέσματα -

¹ Ως κυρώθηκε κι εφαρμόστηκε, με το **Νόμο 3875/2010**, κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, ενέχοντας την υπερνομοθετική ισχύ ως ορίζει το **άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος**.

² Εφεξής «Σύμβαση του Παλέρμο».

³ Βλ. **Θεωρία της Επιχείρησης**, της οποίας κύριος εκφραστής ήταν ο Dwight C. Smith Jr.

⁴ Χλούπης Γ., (2005), «*Διασυνοριακό και Υπερεθνικό Οργανωμένο Έγκλημα*», Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.70 επ.

⁵ Βλ. **Θεωρία Δικτύου** η οποία σε συνδυασμό με την Επιχειρηματική Θεωρία συνθέτουν τη Θεωρία του Μοντέλου της Επιχείρησης. Το δε επιχειρηματικό δίκτυο με το οποίο προωθεί η τάδε ή η δείνα επιχείρηση τα προϊόντα της (λ.χ. φάρμακα, τρόφιμα κ.ά.) μπορεί καθαυτό να διέπεται από πλήρη νομιμότητα.

συνέπειες- της συμπεριφοράς της, η οποία συνίσταται στην παροχή μη πληρούντων των προδιαγραφών ασφαλείας φαρμάκων ή τροφίμων κ.ά., **επέρχονται σε περισσότερα κράτη** στα οποία να διανέμονται ενδεχομένως τα ως άνω υπό προώθηση προϊόντα.

Η φερόμενη, λοιπόν, ως οργανωμένη εγκληματική ομάδα μπορεί να δραστηριοποιείται χρησιμοποιώντας τις **ίδιες στρατηγικές και τεχνικές με μια καθ'όλα νόμιμη επιχείρηση** διατηρώντας, ωστόσο, δομή και κατ'ουσίαν λειτουργία μιας εγκληματικής επιχείρησης/οργάνωσης⁶ η οποία άπτεται εν τέλει της **σκοπιμότητας για αποκόμιση οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους**. Πιο συγκεκριμένα, η τελευταία μπορεί να βασίζεται σε κίνητρα μεγιστοποίησης κερδών, ελέγχου του ανταγωνισμού αλλά και περαιτέρω συγκάλυψης παρανόμων δραστηριοτήτων.

Επί της επιδιώξεως περιουσιακής φύσεως οφέλους, δέον όπως τονιστεί ότι ο χαρακτήρας της οργανωμένης ομάδας είναι πραγματοπαγής, καθώς επί τούτου έγκειται ο κοινός σκοπός των με υποτυπώδη ιεράρχηση και αορίστως ως προς την κλίμακα του χρόνου ενεργούντων στο πλαίσιο της λειτουργίας της επιχειρήσεως εμπλεκομένων.

Καταφανέστατα, μια βιομηχανία, ενώ γνωρίζει τις ενδεχόμενες συνέπειες της συμπεριφοράς της ήτοι της παροχής μη πληρούντων των προδιαγραφών ασφαλείας σε διάφορες χώρες προϊόντων της, **αποσκοπώντας αφενός στην απόκτηση περιουσιακού οφέλους κι αφετέρου στον κυριαρχικό (μονοπωλιακό) έλεγχο της αγοράς**, αρνείται να απεκδυθεί των αθεμίτων αλλά και ουσιαστικά παρανόμων σκοπιμοτήτων της. Ως εκ τούτου, συνάγεται αβίαστα το ότι η δράση της πληρεί τις προϋποθέσεις εκείνες του χαρακτηρισμού της ως οργανωμένης εγκληματικής.

Επί της χρήσης διαθοράς από μέρους μιας -κατά τα ανωτέρω προαναφερθέντα- επιχείρησης προκειμένου όπως κατορθώσει, άνευ αποτελεσματικών επί της δραστηριότητάς της ελέγχων, να διανείμει τα προϊόντα της -προωθώντας τα μάλιστα όλως αθεμίτως- μπορεί να προβεί ακόμη και σε ακραίες πράξεις όπως η εξαπόλυση απειλών ή άσκηση βίας κατά των προσώπων εκείνων που ανακαλύπτοντας την παράνομη δράση της επιχειρούν να την ξεσκεπάσουν (ενδεχομένως προερχόμενων από την «απέναντι πλευρά» των ανταγωνιστών). Έτσι, προκειμένου να διαπιστωθεί αν τέτοιου είδους συμπεριφορές εμπίπτουν σε δράσεις τυποποιούμενες ως εγκληματικές κι οργανωμένες, θα πρέπει να καταφύγουμε **στη διάταξη του αφορώντος στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης του Παλέρμο άρθρου 3 παρ.1**. Σύμφωνα με αυτή, η Σύμβαση εφαρμόζεται για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη εγκλημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα **άρθρα 5,6,8 και 23**.

Επί παραδείγματι, η αδιάλειπτη προσπάθεια μιας επιχείρησης για απρόσκοπτη και με κάθε μέσο επίτευξη του αθέμιτου σκοπού της με ακραίες -ως οι προαναφερόμενες-

⁶ Βλ. **Θεωρία Οργάνωσης**: ο συντονισμός, το πρόγραμμα δράσης, η περιπλοκότητα του εγχειρήματος και άλλα **χαρακτηριστικά οργανωτικής δομής** εγκληματικών επιχειρήσεων αποτελούν **μεταβλητά στοιχεία** τα οποία προσαρμόζονται στο υφιστάμενο οικονομικό τους περιβάλλον υπό την κατεύθυνση σαφώς της επίτευξης του επιδιωκόμενου οφέλους.

πράξεις μπορεί να συνάδει συγχρόνως και στη χρήση της, εν ευρεία εννοία και εν πλήρη αντιθέσει με τους όρους και τις ανάγκες της αγοράς, διαφθοράς. Ως εκ τούτου, προκειμένου όπως χαρακτηριστεί δράση επιχείρησης ως εγκληματική κι οργανωμένη, θα πρέπει να δεχθούμε ότι **πληρούνται οι όροι του άρθρου 8 του ν.3875/2010.**

Αδιαμφισβήτητα **πληρούνται αντικειμενικώς και οι τιθέμενοι από το άρθρο 23 περ. (α) όροι** της εκ προθέσεως τελέσεως από μέρους της επιχείρησης, και των υπαλλήλων αυτής, παρανόμων πράξεων, όπως της χρήσης σωματικής βίας και απειλών επί της προσαγωγής αποδείξεων (προφανώς ενώπιον της δικαιοσύνης μέσω της προσπάθειας «ξεσκεπάσματος» του **εταιρικού «colpo grosso»**), για τις οποίες μπορούν να ληφθούν **ποινικοποιητικά** ή άλλα -από νομοθετικής επόψεως- μέτρα ένεκα της αθεμίτου παρακωλύσεως της δικαιοσύνης και φυσικά προς την κατεύθυνση της αναζητήσεως της ουσιαστικής αληθείας. Ας αναφερθεί, τέλος, ότι η εν γένει χρήση βίας δεν αποτέλεσε μέσα στα χρόνια καινούργια πρακτική αφού σε αυτή -επί ουκ ολίγων περιπτώσεων- πλείστες φορές μετουσιώνεται η σκοπιμότητα της αθεμίτου επικρατήσεως μεγάλων επιχειρήσεων στην αγορά ως η κυρίαρχη παραγωγική ή/και οικονομική δύναμη⁷.

Συμπερασματικά, ακόμη και η δράση ορισμένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διεθνικό επίπεδο δύνανται -υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θέτει η Σύμβαση του Παλέρμο- όπως χαρακτηριστεί ως οργανωμένη εγκληματική. **Ωστόσο**, η ως άνω κρίση και ad hoc διαπίστωση θα πρέπει να εξάγεται με άκρα προσοχή διότι, ένεκα της χρήσης διαφθοράς και του αθέμιτου ανταγωνισμού των ποινικώς ενδιαφερουσών ως προς τη δράση τους επιχειρήσεων, επαφίεται και στην ερμηνευτική δεινότητα του εκάστοτε εφαρμοστή δικαίου το αν θα λάβει κυρίως υπ' όψιν του τις προαναφερθείσες διατάξεις ή αν θα εκλάβει τελικώς την όποια δράση ως αυτοτελές οικονομικό έγκλημα.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

⁷ Geis, G., “*Violence and Organized Crime*”. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, 1966, p.86.